

Mahalli İdarelerin Mal Varlıklarının Vergi Borcu Sebebiyle Haczi

Bu karar; mahalli idarelerin mal varlıklarının vergi borcu sebebiyle haczedilip haczedilemeyeceği hususuna ilişkindir.

T.C.

DANIŞTAY

7. Daire

Esas: 2000/1786

Karar: 2000/3402

Tarih: 21.11.2000

ÖZET: Mahalli idarelerin mal varlıkları, vergi borcu sebebiyle haczedilebilir.

(6183 sayılı AATUHK. m. 62, 70) (2560 sayılı İSKİ. K. m. 27)

KARAR METNİ:

Temyiz İsteminde Bulunan: ... Genel Müdürlüğü

Vekili: Av. ...

Karşı Taraf : ... Vergi Dairesi, Müdürlüğü

İstemin Özeti: Davacı kurum adına 1994, 1995, 1996, 1997, 1998 ve 1999. yıllarına ait olarak tahakkuk eden katma değer vergisi, gelir (stopaj) vergisi ve damga vergisinin vadesi içerisinde ödenmemesi üzerine, söz konusu kamu alacaklarının tahsili amacıyla

ödeme emri tebliğine rağmen ödemede bulunulmaması nedeniyle, davacı kurumun çeşitli kuruluşlarından olan su bedeli alacaklarına konulan haczin iptali istemiyle açılan davayı; 6183 s. Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Yasanın 62"nci maddesinde, borçlunun, mal bildiriminde gösterilen veya tahsil dairesince tespit edilen borçlu veya üçüncü şahıslar elindeki menkul malları ile gayrimenkullerinden, alacak ve haklarından amme alacağına yetecek miktarın tahsil dairesince haczolunacağına belirtildiği; aynı yasanın 70"inci maddesinin, 7.5.1994 tarih ve 21927 s. Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 3986 s. Yasanın 16"ncı maddesiyle değişik ek 1"inci bendinde, 233 s. Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Yasa Hükmünde Kararname hükümlerine tabi iktisadi devlet teşekkülleri, kamu iktisadi kuruluşları, bunların müesseseleri, bağlı ortaklıkları, iştirakleri ve mahalli idarelerin malları hariç olmak üzere, devlet malları ile hususi kanunlarında haczi caiz olmadığı gösterilen malların haczedilemeyeceğinin öngörüldüğü; yapılan bu değişiklikle, hangi malların haczedilemeyeceğinin belirlendiği ve iktisadi devlet teşekkülleri, kamu iktisadi kuruluşları, bunların müesseseleri, bağlı ortaklıkları, iştirakleri ve mahalli idarelerin mallarının, haczedilmeyecek mallar niteliğinden çıkarıldığı; bu duruma göre, davacı kurumun alacakları üzerine haciz işlemi kurulmasında yasaya aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle reddeden İstanbul Yedinci Vergi Mahkemesinin 28.3.2000 tarih ve E:1999/1060; K:2000/426 s. kararının; ..."nin özel kanunla kurulan bir kamu kurumu olduğu, mahalli idare olarak nitelenemeyeceği; 6183 s. Yasanın 70"inci maddesinin 1"inci bendinde, hususi kanunlarında haczi caiz olmadığı gösterilen malların haczedilemeyeceğinin belirtildiği; 2560 s. ..."nin Kuruluş Yasasının 27"nci maddesinde de ..."nin mallarının devlet malı sayıldığı; ..."nin abonelerinden tahsil ettiği paraların, doğası gereği kamu hizmetine tahsis edildiği, bu sebeple 1580 s. Belediyeler Yasasının 19"uncu maddesi uyarınca da haczedilemeyeceği; öte yandan. ..."nin bir kamu kurumu olması nedeniyle, vergi borçlarını ödemekten kaçınmasının, iflas ya da konkordato yoluyla borçlarından kurtulmasının söz konusu olmadığı; vergi alacağının geç tahsilinin, gecikme faizi veya gecikme zammı ile telafi edilebileceği, zira dava konusu haciz işleminin, kamu hizmetini aksattığı ileri sürülerek bozulması ve duruşma yapılması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti: İstemin reddi gerektiği savunulmuştur.

Tetkik Hakimi Selman Aydın"ın Düşüncesi: Temyiz dilekçesinde ileri sürülen iddialar. 2577 s. Yasanın 49"uncu maddesinin 1"inci fıkrasında sayılan bozma nedenlerine uymadığından, temyiz istemi reddedilerek kararın onanması gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı Emel Cengiz"ın Düşüncesi: Davacı ... Genel Müdürlüğünün vergi dairesine olan katma değer gelir stopaj ve damga vergisi borçlarının ödenmemesi

üzerine davacı şirketin üçüncü şahıslardaki alacaklarına uygulanan haciz işleminin iptali istemiyle açılan davanın reddine ait vergi mahkemesi kararı temyiz edilmektedir.

... Büyükşehir Belediyesinin su ve kanalizasyon hizmetlerini yürütmek amacıyla 2560 s. Kanunla kurulan ... Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü (ki ... olarak tanımlanmaktadır) ... Büyükşehir Belediyesine bağlı, müstakil bütçeli, kamu iktisadi kuruluşu olup, yaptığı iş ve hizmetten doğan ve vadesi geldiği durumda ödenmediği anlaşılan 51 trilyon TL. tutarında katma değer, gelir stopaj ve damga vergilerinin tahsili amacıyla 6183 S. Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Yasanın 62'nci maddesi uyarınca davalı idarenin üçüncü şahıslardaki alacaklarına haciz tatbik olunduğu anlaşılmıştır.

Davacı kurum tarafından hacze konu mallarının, 6183 s. Yasanın 70'inci maddesine göre, haczedilemeyecek mallar kapsamında bulunduğu ileri sürülmekte olup, söz konusu maddenin olayla ilgili birinci bendinde yapılan değişiklikle, "233 S. Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Yasa Hükmünde Kararname hükümlerine tabi iktisadi devlet teşekkülleri, kamu iktisadi kuruluşları, bunların müesseseleri, bağlı ortaklıkları, iştirakleri ve mahalli idarelerin malları hariç olmak üzere, "devlet malları ile hususi kanunlarında haczi caiz olmadığı gösterilen malların haczedilemeyeceği öngörülmekle davanın çözümlenebilmesi bakımından davacı kurumun haczedilen mallarının bu kapsamda olup olmadığının bilinmesi gerekmektedir.

Öncelikle, 2560 s. kanunla kurulan ..."nin ... Büyükşehir Belediyesine bağlı müstakil bütçeli, personel statüsü bakımından 657 s. Devlet Memurları Yasası hükümlerine, sair işlemler yönünden özel hukuk hükümlerine tabi, kamu tüzel kişisi olması, sebebiyle ne 233 s. Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Yasa Hükmünde Kararname hükümlerine tabi iktisadi devlet teşekkülleri, ne de adı geçen maddede sayılan idarelerden bulunmadığı açıktır.

Yukarıda yazılı 70'inci maddede sözü edilen devlet malı kavramına gelince; davacı kurum tarafından her ne kadar, 2560 s. kanunun 27'nci maddesinde"ye ilişkin taşınır taşınmaz malların Devlet malı sayıldığıının belirtildiği ifade edilmiş ise de; cezai yaptırım maddesi olarak düzenlenen söz konusu maddenin devamında, ..."ye ilişkin mallar ile para ve para hükmündeki kağıt ve senetler aleyhine veya bilanço, rapor ve sair her türlü kağıt, defter ve belgeler üzerinde suç işleyenlerin, bu suçlarından dolayı, devlet mallarına karşı veya devlete ilişkin kağıt ve belgeler üzerinde suç işleyen memurlar gibi cezalandırılacağı açıklanmış bulunmakla, bu hüküm teşebbüslere ilişkin malların korunması açısından kurulmuş ve sadece bu konuda devlet malı ile aynı hükümlere tabi olduklarını göstermekte, bu haliyle, kurumun malının kamu malı olduğunu nitelendirmek

mümkün bulunmamaktadır.

Kaldı ki, Türk hukukunda kamu mallarının hukuki rejimini tespit eden bir yasa bulunmamakla birlikte. Medeni Yasanın 641 ve 912 nci maddeleri ile Kadastro Yasasının 16"ncı maddesinin ve Anayasanın kimi kurallarının (madde 43, 168, 169) incelenmesinden, "devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmaz mallar ve idarenin üzerinde mülkiyet hakkı bulunan taşınmaz mallar" olarak idare malları veya idare ile ilgili taşınmaz mallar sayılmıştır. Devletin hüküm ve tasarrufunda bulunan malları. Medeni Yasanın 641"inci maddesi mülkiyet rejiminin dışına çıkarmış, bu taşınmaz mallar, doğal nitelikleri sonucu ayrıca doğrudan kamunun ortak kullanımına açık olan "sahipsiz mallar" (kıyılar, denizler, göller, akarsular, tarıma elverişli olmayan yerler, dağlar, tepeler, kayalıklar gibi) bir tahsis sonucu, doğrudan kamunun ortak kullanımına açık olan "orta malları" (yollar, köprüler, meydanlar, parklar, yaylaklar, "kışlaklar, meral ar, harman yerleri, çeşmeler, kuyular, pazar ve panayır yerleri) ve "tabi servetler, kaynaklar, ormanlar"dır.

İdarenin üzerinde mülkiyet hakkı olan taşınmaz mallar, idarenin, bir kamu hizmetinin görülmesine ayırmadığı ve fiilen kamu hizmetlerinde kullanmadığı" başka amaçlarla kendisinin kullandığı veya yalnız gelirlerinden yararlandığı taşınmaz mallar, yani idarenin özel emlaki (arsa, arazi, bina gibi) ile idarenin "kamu hizmetinin görülmesine ayırdığı ve fiilen kamu hizmetlerinde kendisinin kullandığı" ve başkalarına kullandırdığı başka bir anlatımla, bir kamu hizmetine tahsis ettiği "hizmet malları" (hükümet konakları, hastaneler, belediyeler, karakol, okul, binaları, kütüphaneler, üniversite binaları, müzeler, kamu konutları.) dir.

Bu durumda, olayda haczin konusu. ..."nin çeşitli kurum ve kuruluşlarda bulunan su parası alacakları olduğu anlaşılmakla, bu alacaklar da yukarda ayrıntılı bir biçimde açıklandığı üzere devlet malları arasında sayılmadığı gibi davacı kuruma ilişkin özel kanunda da ..."ye ilişkin malların haczedilemeyeceği yolunda herhangi bir düzenlemenin yapılmamış bulunması karşısında, davacı kurumun, vergi idaresine ödemediği vergi borçları sebebiyle üçüncü şahıslar nezdinde bulunan alacaklarına uygulanan haciz işleminde hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenle, temyiz isteminin reddi ile vergi mahkemesi kararının onanması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Yedinci Dairesince duruşma için belirlenen günde davacı kurumu temsilen Av. ... ile davalı idareyi temsilen Hazine vekili Av. ..." in geldiği görülerek

Danıştay Savcısının katılmasıyla duruşma yapıldı. Taraflara usulüne göre söz verilip dinlenildikten ve savcının düşüncesi alındıktan sonra tetkik hakiminin açıklamaları dinlenilerek işin gereği görüşüldü:

Dayandığı hukuki ve yasal nedenlerle, gerekçesi yukarda açıklanmış bulunan mahkeme kararı, aynı gerekçe ve sebeplerle dairemizce de uygun görülmüş olup, temyiz dilekçesinde ileri sürülen iddialar sözü geçen kararın bozulmasını sağlayacak halde bulunmadığından, temyiz isteminin reddine: kararın onanmasına,

21.11.2000 tarihinde **oybirliği** ile karar verildi.

Kaynak: DKD Sayı 105

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA